

СПІЛКА ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ
Головна Управа

Проф. Р. СМАЛЬ-СТОЦЬКИЙ

**ПРАВДИВЕ ЗНАЧЕННЯ СОВЕТСЬКОГО
ТЕРМІНУ
"УКРАЇНА"**

НЬО-ІОРК

1968

ВАШИНГТОН

СПІЛКА ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ

Головна Управа

Проф. Р. СМАЛЬ-СТОЦЬКИЙ

ПРАВДИВЕ ЗНАЧЕННЯ СОВЕТСЬКОГО
ТЕРМІНУ

"УКРАЇНА"

ТОВ. УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
ІМ. ШЕВЧЕНКА У США
CHICAGO ILLINOIS

НЮ-Йорк

1968

ВАШИНГТОН

diasporiana.org.ua

ASSOCIATION FOR THE LIBERATION OF UKRAINE

Prof. ROMAN SMAL-STOCKI

Видання
Головної Управи СБУ
Редактор В. Коваль
A. L. U. (S. V. U.), INC.,
P. O. Box 38, Greenpoint Station
Brooklyn, N. Y., 11222, U. S. A.

THE TRUE MEANING
OF THE SOVIET TERM
"UKRAINE"

(A STUDY IN SOVIET SEMANTIC FALSIFICATIONS)

diasporiana.org.ua

New York

1968

Washington

THE TRUE MEANING OF THE SOVIET TERM "UKRAINE"

This study is dedicated to the establishment of the true Soviet meaning of the term "Ukraine". According to the Constitution of the Soviet Union the name belongs to the Ukrainian Soviet Socialist Republic, a sovereign and equal state with the Russian S.F.S.R. inside the Union. But, in fact, Ukraine is a colony of Russian imperialism in which the Ukrainian nation, culture and language are systematically persecuted by Moscow in order to annihilate the Ukrainian by physical and spiritual genocide.

This case of semantic falsification is only a part of an elaborate Russian falsification system of international terms which was and is a very effective weapon in Moscow's cold war against the free world and all Captive Nations.

The chief reason why the free world was cheated and deceived by Russian Communists for more than 40 years was America's lack of understanding that the same words of international terminology have completely different meaning in the Soviet Union than they do in America. From Izvestia comes the quotation, "To deceive your enemy is the true revolutionary method of the true revolutionary struggle." We exiled scholars from European universities became conscious of this fact immediately after coming to America in 1947. That is the reason why in 1949 I published a short dictionary of international terms having completely different in Moscow and Washington. Under the title, "Soviet Semantic," this article appeared in volume V of the Ukrainian Quarterly.

The Russian Communists developed a "double talk" vocabulary, devised to mislead and confuse non-Communists, a real "upside-down" language. For instance, the Communist meaning of the word „democracy" is actually our meaning of dictatorship; "liberation" means the Communist takeover of a free country; "aggressor" means any person or nation opposing Soviet imperialism; „militarism" means the creation of non-Communist armed strength; „colonialism" means possessing territory that Moscow wants, and so on.

In America only Norman Thomas was aware of this fact and warned of it in a good number of speeches. In substance he said, "The Communists plundered the whole terminology of European liberalism, democracy, and humanitarianism and changed their meaning into the very opposite." (See Roman Smal-Stocki, *Captive Nations*, 1960. Bookman Association, p. 44.)

It was of fundamental importance that our late President, John F. Kennedy, with his grasp for ideological conception in the conversation with Khrushchev in Vienna in 1961 immediately became aware

Published by the Headquarters of Association for
the Liberation of Ukraine

Editor V. Koval

A.L.U. (S.V.U.), Inc.,
P. O. Box 38, Greenpoint Sta.,
Brooklyn, N. Y. 11222, U. S. A.

of this fact, in his television report (Time, June 16, 1961) he publicly stated:

"The fact of the matter are that the Soviets and ourselves give wholly different meanings to the same words: War, peace, democracy, and popular will. We have wholly different views of right and wrong, of what is an internal affair and of what is aggression. And, above all, we have wholly different concepts of where the world is and where it is going."

Secretary of State Dean Rusk also warned American journalists in his address at the National Press Club in Washington, D.C., on July 10, 1961:

"The underlying crisis of our generation arises from the fact that the Soviet Union did not join the United Nations in fact, as well as in form, and lend itself to the commitments they and the rest of us made in the midst of a great war. The possession of power was transformed once more to ambitions for more power.

"The capacity to defy law became a contempt of law. Doctrines were revised and adopted to promote an imperialism as old as the tragic history of man. An entire people was sealed off from the rest of the world, and secrecy became a prime strategic weapon. The institutions of the international community were either ignored or undermined from within. In the process the very language of international intercourse became distorted and contrived. 'Peace' became a word to describe whatever condition would promote their world revolution. 'Aggression' is whatever stands in its way. 'People's democracy' is a term applied to regimes no one of which has been chosen by free election. 'Self-determination' is loudly espoused but only in areas not under Communism control; the central issue of the crisis is the announced determination to impose a world of coercion upon those not already subjected to them." (U.S. News & World Report, July 21, 1961.)

At present the Ukrainian exiles and the whole community of Americans of Ukrainian descent in the United States of America are under a systematic pressure of Communist propaganda to accept these falsifications as bona fide meaning and to give up the resistance against Soviet imperialism.

Prof. Roman Smal-Stocki

ПРАВДИВЕ ЗНАЧЕННЯ СОВЕТСЬКОГО ТЕРМІНУ „УКРАЇНА”

I

Треба нарешті ясно і чітко поставити це питання перед нашою суспільністю. І треба поставити, ясною відповіддю, крапку над „і”, хоч ця операція й болюча, бо слово „Україна” переплетене в нас з глибокими почуваннями й „святими ідеями” нації нашої. Але время люте, і нам, політичній еміграції та представникам вільної української науки, не годиться бавитись ілюзіями, бо політика, що не числиться з дійсними реалітетами дійсної дійсности, взагалі не є політикою, ні політичними міркуваннями, а самообманом.

Треба, отже, науковцеві, що від років займався семантикою, дати громаді ясну відповідь на питання: яке є значення „советського терміну Україна”? Треба проаналізувати дійсні реалітети „советської України” та з’ясувати дійсне значення цього слова за московсько-комуністичною куртиною. Може це причиниться до оздоровлення деяких громадян від дурману фальшивих „реалітетів”, що як лихоманка трясуть частиною наших спантеличених старших громадян та молоді, яку теж охопило словоблудіє, нібито „новаторства”.

Насамперед звернім увагу на важливу ділянку новітнього мовознавства, а саме на семантику, дисципліну, що займається дослідями над значенням слів. Вона має в Європі дещо відмінні завдання, як у Новому Світі. Вона має завдання встановити значення первісне, основне значення даного слова, схопити його різні принагідні розгалуження та прослідити весь його розвиток від корінного уявлення-образця аж по сьогоднішній день. Щойно встановлення і знання повного і правильного значення слова, або слів, вможливує людям в громаді обмін думок, щойно тоді здійснюється явище „мови”.

Бо мова, пам’ятаймо, служить взаємному порозумінню, а не непорозумінню тих, що між собою розмовляють. Ото ж,

всяка правдива дискусія чи діалог, є щойно можливі тоді, якщо обидві сторони вживають термінів і слів, які мають рівні й точні означення, спільні обом співрозмовникам. Якщо одна людина під словом „корова” розуміє „козу” і продає ту „козу” як „корову” та переконує покупця повинню фраз, що та „коза” є дійсною „коровою”, і якщо та друга людина, чи група людей, не перевірили та не побачивши тієї „корови”, насліпо її купує і в своїй уяві вірить, що вона, чи вони, купують „корову” — то розчарування буде велике й трагічне. Бо вони сторгували й купили, як корову козу! В нашій народній пісні ця справа вирішена гумористично: „Ой так чи не так, нехай риба буде рак”... Але в політиці риба не є рак.

Від самого початку большевицької революції в Росії Ленін розумів, якою могутньою зброєю в політичній пропаганді є слово і гасло. Він розумів, що для успішної пропаганди треба в головах майбутніх жертв викликати хаос понять, що послаблював би їх спротив большевицькій диктатурі. Тому він і дав виразну інструкцію „баламутьте ваших ворогів”. І дійсно своїми гаслами й термінами большевики одурманили й селян і робітників, — і цьому семантичному хаосові вони завдячують 75 відсотків своїх успіхів не тільки підчас революції, а й пізніше у їх закордонній пропаганді, а навіть і тепер у деяких колах американської півінтелігенції.

Ленін добре пам'ятав московське прислів'я: „покупець-дурак — це дар Божий”! І він продавав комуністичну криваву реакцію й деспотію, як „прогрес-народоправство” а встановивши в т. зв. ССРСР тоталітарну диктатуру, надав старим термінам „нові” значення. Його наслідники продовжують цей обман і сьогодні, називаючи неволю — „волею”, війну — „миром”, диктатуру — „демократією”, демократію — „фашизмом”, реакцію — „прогресом”, імперіялізм — „визволенням народів”, встановлення диктатури комуністів — „актом самовизначення народу”, колонію — „союзною самостійною суверенною республікою” і т. д., і т. п. Московська комуністична тиранія є тоталітарною диктатурою й поширена, навіть на значення слів і термінів. Ця вдосконалена техніка баламучення, що ставить коміть головою правдиві значення є найбільш успішною зброєю Москви в сучасній кривавій та холодній війнах, що почалися для нас від 20-тих років й тривають досі. Це, як виявилось найбільше успішна метода для полокання мозків інтелігенції в некомуністичному світі, що вірить у „еволюцію” комуно-московської диктатури.

Ми, науковці, в Європі, зокрема мовознавці, ще в 20-тих роках зрозуміли методи й тактику московського комунізму, проте вони були дуже успішні й почасті задурили лише частину європейських лібералів і демократичних соціалістів, а й спровокували повороти в Україну В. Винниченка, М. Грушевського, Лозинського, Ст. Рудницького, Кучера, Крушельницького і багатьох інших. Винниченко, умудрившись повернутись на захід, опублікував у „Новій Добі”, жовтень 23, 1920 р., правдиві значення московських термінів „самовизначення народів”, „права народів”, — за якими приховувалась стара царська російська політика їх поневолення з брутальним московським централізмом, з метою відбудови „єдиної і неділимої Росії”. А в маніфесті до європейських соціалістів „Революція в небезпеці” він подав правдиве значення терміну „Українська Соціалістична Радянська Республіка” — доводячи, що її „уряд” не є побудований на жодних „радах” чи „виборах”, а призначений політбюром Російської Комуністичної Партії і діє, як виконавчий орган московської диктатури в Україні, що вся комуністична термінологія розрахована тільки на те, аби викликати коловорот баламутств та за її параваном здійснювати відбудову „єдиної і неділимої”, до якої шляхом стало ленінське гасло „Самоопределение — вплоть до отделения”, яке знеутралізувало українських сентименталістів.

В 47-му році приїхавши до Америки, я швидко переконався в американському католицькому університеті, а також при зустрічах з американською професурою, яке спустошення викликали згадана комуністична метода й техніка між науковцями й студентами в Новому Світі. Її вислідом був повний семантичний хаос, що панував і в Уряді З'єднаних Штатів Америки та охопив всю „ліберальну” американську журналістику.

Забути не можу, як по викладі на курсі „Історії Советського Союзу” прийшла до мене сестра-законниця й запитала, чи я читав промову сталінського опричника — Вишинського в Об'єднаних Націях. Вишинський тоді заявив був, що большевицький уряд є „прогресивною демократією”... Сестра повірила, що за кілька місяців зійдеться „Конференція круглого стола” й принесе нарешті світові мир, бо Америка є теж за „прогресивною демократією”!

Що за ентузіазм викликала поміж студентами заява Громика проти „імперіялізму”, бо „ми, американці теж проти імперіялізму, — совсти й американці знову будуть союзниками”...! Скільки то праці коштувало — поволі, крок за кроком, на підставі советської преси й публікацій, встанов-

ляти в головах моїх студентів правдиве значення советського терміну „імперіялізм”. Отож, — Москва називає врятування хоч половини Кореї — актом „американського імперіялізму”; врятування Греції чи половини В'єтнаму — теж „брутальним американським імперіялізмом”... А який семантичний хаос викликає в американських головах Советська Конституція. Студентів треба було вчити, стрічка за стрічкою, як її читати й розуміти, бо що слово, то брехня, висловлена технікою пофальшованого значення. Наприклад, параграф 13-ий Советської Конституції твердить: „Союз Советських Соціалістичних Республік” є федеративна держава, створена на підставі добровільного союзу рівноправних советських соціалістичних республік”. Проаналізувавши це твердження побачимо, що термін „федеративна держава” має зовсім інше значення ніж в Америці чи у вільному світі, а терміни „добровільний союз” чи „рівноправні республіки”, — це цинічні фальшивки. І так параграф за параграфом Советської Конституції вивчений щерць семантичним ошуканством.

В „Ukrainian Quarterly” том V я опублікував був статтю „Soviet Semantics”, маючи з московських „Ізвесті”-й знамениту цитату: „Ошукання наших ворогів — це є правдива революційна метода правдивої революційної боротьби”. Це видання я послав англійському представникові в Об'єднаних Націях, який у своїй промові в ОН, для „советської семантики” дав прегарний термін: „upside — down language” — тобто: мова „до гори — ногами” чи „коміть — головою”.

В Америці лише американський соціаліст Норман Томас наскрізь свідомий того жахливого ошуканства, яке в білій-білісінський день поповнює Москва своєю семантикою над політичними дітваками й наївняками у вільному світі, а зокрема в Америці. В листі до мене (я опублікував його в „Captive Nations”, стор. 44, 1964 р.) він підтвердив своє переконання, що „комуністи спотворили всю (міжнародно) термінологію лібералізму, демократії і гуманітаризму та обернули її значення в цілковиті протилежності — анти-тези”.

В моїх численних прилюдних доповідях перед американцями та в телевізійних дискусіях, я завжди присвячував увагу тому семантичному хаосові, що його провадять комуністсько-московські ошуканці. І поволі, американцям, хоч тільки частинно, почали відчинятися очі. Щойно десять років пізніше, запросила мене якась „комісія” у Вашингтоні до співпраці над значенням советських термінів, а добрий знавець комунізму проф. Степан Посоні в 1959 році

Quick 13

as 20 delegations of workmen or their wives (opp. p.) in three hours. Men can't keep their eyes off her — not because she is sexy but because she is magnetic. Her message is always the same: “Leave it to *El Presidente* and to me. Your cause is dear to us.” Undeniably, she has gained support of labor. Perón himself flirts with the right. Off stage, the old liberal elements continue sniping. Last week's shot: a joke in Buenos Aires that the Education Minister who removed Evita's appendix last January and was fired in June had forgotten to stitch “Year of the Liberator” into her scar.

U.N.: Less Malik at Last?

The U.N. Security Council neared the time when it could function again on Korea. Soviet Delegate Malik had only a few more working days until he would have to step down as President. Then he might even walk out again in pique over loss of his “Black is white” propaganda platform. Main topic of the week was a proposal by India's Sir. Benegal Rau that six little nations of the Council seek a permanent settlement of the Korean question. The Big Powers shied away from it. Continuing topic: Whether U.N. troops eventually should drive beyond the 38th Parallel into North Korea. U. S. Ambassador Austin hinted this may be the U. S. plan.

Rube Goldberg in N. Y. Journal-American
“The Upside-Down Philosopher”

Карикатура на Сталінську семантику
в тижневику „Квік”.

порушив семантичні ошукування червоної Москви в американському Конгресі. Консультація з ним в "Committee of Un-American Activities" появилася друком п. н. "Language as a Communist Weapon (March 2, 1959, Government Printing Office, Washington, D. C. 51 стор.). Хоч Посоні моєї праці не згадав, як і альярму, що його підняли "Ukrainian Quarterly" та наш УККА, все ж таки він дав багато цікавого матеріалу. В 1962 р. я дістав був нове запрошення від адвоката Бробрнера-Сміта з Вашингтону взяти участь в Комісії над значеннями советських термінів, але я вже не мав ні часу, ні охоти прийняти його по роках замовчування семантичної проблематики американськими державними установами.

Найбільше помагали мені, при виясненню семантичних питань советської термінології, різні „джоки”,*) що відразу переконували американців. Ось один: Під Берліном, де зустрілась американська й советська армії, якийсь американський українець з Пенсильвенії, своєю ламаною мовою порозумівався з Ванькою. Ванька заохочував його здезертирувати до „слов'янської армії, бо ж він брат-слов'янин”. Як американець відмовлявся, Ванька настирливо питав: „Чому не хочеш перейти?”. „Бо ми в Америці маємо свободу” — відповів американський українець. „Ось зрозумій, я можу поїхати до Вашингтону, задзвонити до воріт Білого Дому, вийде вартовий, а я можу йому сказати: „передай Труманові, що він осел!” І нічого-нічого мені не станеться! Ми в Америці маємо свободу!” На це йому Ванька відповів: „Ти задурманений капіталістичною пропагандою. Ми маємо цю саму свободу в Советях. Я можу поїхати до Москви, задзвонити до Кремлівських воріт, вийде вартовий і я можу йому сказати: „Скажи товаришеві Сталіну, що Труман осел, трикратний осел” — і нічого-нічого мені не станеться”.

Забитий комуністом президент Джон Ф. Кеннеді, мав глибоке й стихійне зрозуміння для советських термінів і їх значень. І в розмовах з Хрущовим у Відні 1961 року, відразу збагнув усю цю семантичну проблематику. Повернувшись до ЗСА, наш президент заявив через телевізію всім американцям ("Time", 16, червня 1961):

„Основним фактом справи є те, що Совети й ми одним і тим самим словам надаємо цілковито різні значення як: війна, мир, демократія і воля народу. Ми маємо цілковито відмінні погляди на те, що є правда-(добро) і зло, на те, що є внутрішньою спра-

„Джоки” — анекдоти.

вою, а що є агресією. А передусім, ми маємо цілковито відмінні погляди на сучасне положення в світі і куди йде його розвиток”.

Навіть секретар Стейт Департаменту, Дін Раск, що не грішить знанням Сходу Європи, в Журналістичному Клубі (U.S. News and World Report, 24. липня 1961) в своїй доповіді вважав необхідним, хоч так пізно, перестерегти американських журналістів:

„установи міжнародної спільноти були (большевиками) або ігноровані або з середини підривані. В цім процесі сама мова міжнародних зносин була викривлена й спотворена хитрощами. „Мир” стало словом із значенням для такого поняття, яке сприяє їхній світовій революції; „агресія” — означає те, що її сприяє; „народна демократія” є терміном, що його вживають (комуністичні) режими, з яких жодний не був встановлений вільними виборами; „самовизначення” — галасливо підтримується тільки для тих країн, що ще не є під комуністичною владою...”

Що націонал-комуністи українці Скрипники, Любченки й інші, були свідомі всіх цих термінологічних-семантичних ошукувань та, запланованих Московією баламутств, не підлягає сумніву, — й тому їх винищила систематичним народобивством комуністична Росія. Орієнтувались у цій справі й письменники, про що найбільш переконливо говорить закінчення раннього вірша Т. Рильського (опублікованого у „Смолоскипах”, серпень, ч. 3-4, 1964):

„Нащо любов'ю нарекли,
Що здавна ненавистю звалось?
Там де „любовно” ви пройшли,
Калюжі крови лиш остались!”

й помімо всієї „марксо-ленінської” ідеології Андрія Малишка, вірш його „Казка про правду й неправду” відноситься до термінології-семантики:

„Ходить брехня, випинаючись боком,
Бреше брехня, не моргнувши оком...
Правда ж виходить на гору круто,
Брехня на неї плюється люто...”

І під Советами померлий Василь Симоненко добре розумів московську семантику й її ошукування:

„Навіщо бундючитися пихато,
Грїтися в похвалах?
Слава не руть,
Мало великим себе уявляти,
Треба великим бути!

Тому тільки наївників та політичних дівчаків могла ошукати Москва своєю термінологією в листі 34-ох „діячів культури” до Комітету Пам’ятника Шевченкові, до УККА та всієї нашої еміграції в ЗСА: „дорогі земляки й діячі української культури”, щоби анектувати нашого Тараса Шевченка й зробити із свята відкриття йому пам’ятника у Вашингтоні, комуністичну свистопляску.

Яке є правдиве значення цих термінів для тих московських фахівців від семантичних ошуканств, що вживають слова-терміни, як мовні сільця, пастки, капкани, на наших легковажних емігрантів (що їх навіть сталінщина розуму не навчила)? Промовляють до української еміграції московські ошуканці такою мовою, як Лис Микита масними побожними словами промовляв до півня, що сидів на вербі, аби його і всю родину в пастку звабити... Пригадайте собі, читачі, знамениті вірші Франка, що так влучно характеризують і наших сучасних Лис-Микитів з їх хвильовистьськими ідеологічними хвостами й термінологією:

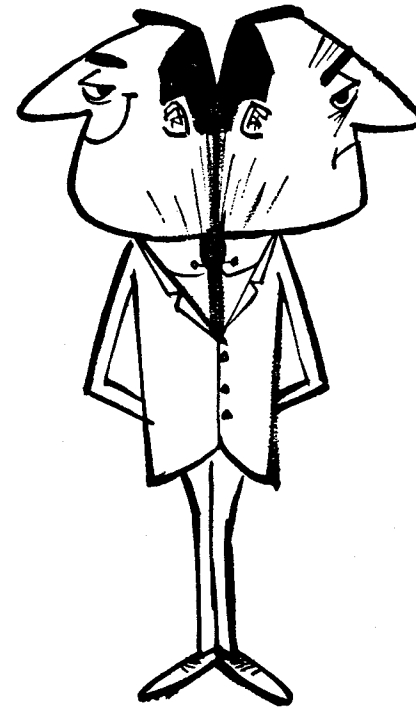
„Раз голодний, що аж плачу,
Йду я попід сад і бачу:
Півень піє на вербі.
Як би то його ошвабить,
Із верби до долу звабить,
І до рук дістатъ собі?”

І як стій я для потреби
Вдав пустинника із себе,
Мимрю „Господи возвах”.
Далі під вербу підхожу,
Очі скромно вверх відвожу,
Та й говорю, як монах:

Любая моя дитино,
Дивна райская пташино,
Здоровлю тебе з цим днем!
Дбаю я про тебе ревне,
Про твоє добро душевне,
Дай розмову розпічнем?”

Пригадайте собі й кінець цієї знаменитої сцени, як Лис Микита семантичними штучками таки звабив півня на землю, а тоді почались реалітети й правдиві значення слів „любая дитино”, чи „райская пташино”, і, як то Лис радів, що „підпустивши шваба, цього драба таки за печінку взяв...”

Ото ж не забуваймо того дійсного й правдивого значення ліричних термінів: „дорогі земляки — діячі української

A KEY TO COMMUNIST SEMANTICS

Communists have a double-talk
vocabulary designed
to mislead and confuse

From the
CANADIAN INTELLIGENCE
SERVICE

1961

Карикатура на двозначні
семантичні ошуканства комуністів.

культури" на московськiм комуністичнiм жаргоні, (а я їх за останнi роки прибирав з совєтської преси в УСССР), що нас „дорогих землякiв і діячiв української культури" ось як величає: „лайдаки, вбивцi, націоналістичне сміття, холуї, виповзки із самостійної дiрки, покидьки людства, зрадники українського народу, наймити американського капіталізму, безпашпортні націоналістичні канали, мерзенні за-проданцi, стерв'ятники, лакеї, скажені собаки, пси, підляки, виродки, злочинцi, охвістя фашизму, гітлерівські людоїди, Шептицького мракобісся, кати-горлорізи, людожери, людоненависники, упирі, байстрюки, юди, безбачченки, яничари, акули волстріту, містер-свинстер" і т. д. і т. п. Все це белькотання московської ненависти, що не може змиритися з фактом, що численним українцям вдалося врятуватися з московських кровожерних лебет. І це белькотання вживає найрізніших зразків, щоби вилити свою ненависть до української національної ідеї і її еміграції. На як довго ми стали були „дорогими земляками" — „діячами української культури" для совєтських орденосців? Правдиве значення тих слів, знову вже ясно виявив комсомольський орган „Молодь України" з дня 26. грудня 1964 року: „Тремтiть кати, не сховатетеся ні за якими морями, океанами..."

Подiбне „в'яснення" дістав і Богдан Кравцiв, редактор „Свободи" й учасник зустрічі з бригадою Колосової та комуністичними орденосцями в Нью Йорку. Воно надруковане в „Літературній Україні" з 27 квітня 1965 р. під заголовком: „З паноптикому скажених".

А далі комуністи знову пописалися новими осягами московської комуністичної „культури", в'яснюючи „дорогим землякам і діячам української культури", що в дійсності вони були і є для них: „злісні наклепники, лакузи з націоналістичних смітників, заокеанські посіпаки („Радянська Україна", 18-24 липня 1964)", а далі пішло: „палії війни, навіженні, скажені, нікчемні, слиняві, аферисти, буржуйчики, кайзерівсько-царські погромники, запеклі вороги трудового народу, гітлерівські попихачі, запеклі ревнителі „свободи й справедливості", лицарі зради, брехні й ошуканства, націоналістичні посіпаки, мазепинські маніяки, запроданцi в жупанах, набридлі клієнти помийних ям чужих кухонь, нечисть, отруйне зілля, затоптані покидьки, напарники, шулери, борзописці, самостійні дiрки, наволоч, вислужники, націоналістичні верховоди, прихвостні, провокатори, найлютіші вороги українського народу" — і так, вичерпавши всі джерела московсько-кому-

ністичної „культури", сердеги-редактори мусіли звернутися до зоолології: слизька гидь, хижі сови, старі сичі, вовкулаки... і „проче й проче" бо це тільки частина гноівки...

Як бачимо Москва удосконалила, бувшого свого союзника Гітлера, методу паплюження всіх ворогів тоталітаризму повинно лайки, брехні й наклепів.

II.

Написане в I-му розділі вистачить, як тло для нашої семантичної проблеми і потреби зробити порівняльну аналізу правдивого значення слова „Україна" у вільному світі, та на совєтськiм комуністичнiм жаргоні.

Насамперед, що означає правдивий термін **Україна — українська нація — український?**

Кожна новітня держава має свої складники: землю, населення, національну свідомість, волю до державности, уряд, як виразник тієї волі, і свої верховні цілі, а саме забезпечувати, — забезпечувати життя-буття нації і її вільних громадян, здійсненням загального духового й матеріального добробуту, розвитком культури й цивілізації усієї нації, що стоїть понад інтереси партій і клас. Так кожна новітня держава вміщує в собі християнські ідеї спільноти, ідеї соціальної справедливості і законного правопорядку, що всі разом служать розвиткові культури даної нації, її мови, яка має бути панівною мовою держави, разом з її літературою, мистецтвом, музикою та всіма проявами творчої душі нації. Так кожна нація торує собі шлях до ідеалу людяности-гуманізму. Така держава має не тільки забезпечувати й боронити існування держави-нації, але вона має теж передусім продовжувати її існування, з її мовою й культурою, виховуванням ланцюга наступних поколінь, охороною їх матерей і родин, творячи для цієї цілі свої функційні органи державного життя, закони, парламент, уряд, адміністрацію, судівництво, шкільництво, театри-опери-музеї. Все це провадить свою діяльність у власній панівній національній мові.

Від генерацій ми звикли розуміти під термінами „Україна — український — українська нація" нашу українську державу, якої історичні коріння є в королівстві Київської Русі-України, у королівстві Галицько-Волинської Держави, у Гетьманській Державі і нарешті в УНР. „Україна — українська нація" є для нас у вільному світі національними термінами, що є рівнорядні з іншими європейськими термі-

нами націй і їх держав, що містять в собі всі основні права суверенних націй, в першу чергу: право самовизначення, право самоврядування — політичне і господарське, право на власний уряд, що відповідальний перед парламентом, всі права свободи у всіх ділянках і основне право української мови й культури бути в Україні панівною урядовою мовою, що про їх розквіт український уряд має в першу чергу піклуватись.

Ото ж; терміни „Україна — українська держава — нація” є для нас, рівнорядні зі всіма іншими демократичними націями Європи, як Фінляндія, Данія, Голяндія, Англія, Франція, Німеччина чи Італія або Туреччина. Такою повноправною нацією-державою українці за всю новітню добу хотіли бути, за ті значення своїх національних термінів вони боролись і осягнули їх у своїй соборній УНР, що була визнана й Москвою.

Основні національні права мови, як урядової мови, і національної культури, як панівної культури, є навіть визнані Москвою в її комуністичних сателітах в Польщі, і в Чехії та Словаччині, Румунії, Угорщині, Болгарії, Югославії і у Східній Німеччині, ба навіть у Альбанії. Навіть такий антропод, як Сталін і не пробував їх обмосковлювати.

У всіх цих випадках значення терміну — назви нації й держави, покривається з панівною функцією даної нації, її мови й культури в державі. Чи можна б звати Польщу — Польщею, якщо в ній панувала б німецька мова? Чи можна би назвати Чехію — Чехією, а Словаччину — Словаччиною, якщо би її міста були мадярськими й мадярська мова панувала б в їх установах? Чи була би Болгарія — Болгарією, як би там, як колись, всім рядили турки й накидали всюди свою мову культуру й віру?

А тепер пригляньмось тверезо до того, що московські комуністи і їх апаратчики українського роду називають „Україною”, чи пак „Українською Радянською Республікою”. З’ясуймо чітко значення цих слів на підставі їх змісту. Для цього маємо велетенський джерельний матеріал, публікації й свідки — свої і чужих, що обіздили Україну та могли ствердити фактами, яке місце займає в тій „Україні” — „Українській Соціалістичній Радянській Республіці” українська нація, її мова й культура, і хто рядить всім господарством України та для яких цілей воно працює. Цей матеріал охоплює не рік чи два, а півстоліття!!!

Ми на власні очі бачили, як по першій світовій війні, із понімеченого міста Позен, — за кілька років зробився польський Познань, а з понімеченої Праги через ніч стала

чеська Прага. З помосковчених Таліна, Риги, Ковна — стали естонські, латишські, й литовські міста.

Часу було досить для „української радянської влади” показати, як вона виконує свій обов’язок щодо української нації, її мови й культури. Досить і фактів для ствердження, що та влада зробила із Львовом, Тернополем, Ужгородом чи Чернівцями або Луцьком на західно-українських землях. Можемо порівняти осяги „радянської влади” в ділянці української мови, культури, й науки, з осягами комуністичних режимів у Польщі, Східній Німеччині, Чехо-Словаччині, Мадярщині, Румунії, Болгарії чи Альбанії.

Що ж це за „осяги”, що їх радянські комуністи та попелентачі нам накидають, як здобутки „української радянської держави”?

По перше: ні українська нація, ні її мова й культура не були і не є панівними чинниками в цій „державі”.

По друге: окупаційна влада веде систематичне обмосковлювання української нації, її мови, культури, науки й мистецтва. Вона провадить систематичне обмосковлювання шкільництва, зокрема університетського. Центрами обмосковлювання України є міста, і окупаційна влада вживає тієї самої методи для обмосковлювання України, яку вживав Бісмарк для насильного понімечення польських етнографічних теренів Прусії. Обмосковлюванню служить у московській тоталітарній імперії все: армія, московські публікації, преса, театр, кіно, телевізія, — і мова, культура, література української нації zdegradovanі в „українській державі” до другорядної ролі і етнографії, що їх московська меншина в Україні взагалі не потребує вивчати.

Довголітній московський комуністичний терор зробив московську мову й культуру в „Україні” панівною, а москалів панівною нацією, що адмініструє Україною, як своєю колонією, при допомозі українських ренегатів-апаратчиків. Ці апаратчики — „орденоносці” фальшують і обмосковлюють нашу історію, фальшують твори класиків, Шевченка, Франка, Лесі Українки, Олеся і т. д., фальшують всю нашу історію літератури й гуманістику, щоби в корені нищити українську національну ідею.

Цьому обмосковлюванню України служить всеньке українське господарство і вся податкова система, — воно му- сить оплачувати обмосковлювання України утримуванням московських шкіл, театрів, преси і т. п. Українська преса УССР і публікації мусять супроводити це обмосковлювання України, безустанними вихилясами й поклонами перед новим „іберменшом” — московською „надлюдиною” —

„старшим братом” — терміном, що його правдиве означення є „старший кат”.

Фізичний потенціал української нації, цей старший кат систематично нищив і нищить в концтаборах, морить його штучними голодами, знищив наші Св. Церкви, винищив їх священників і ієрархів, замордувавши Митрополитів Липківського і Шептицького. Він масово винищує письменників, науковців, навіть українських комуністів, мордує інтелігенцію українськими Катинями — у Вінниці, Станиславові, Львові і т. д., масово переселює молодь з України на чужі етнографічні терени, а Україну і її міста заселює москалями. Цей старший кат систематично вбиває провідників української політичної еміграції: Петлюру, Коновальця, Бандеру, Ребета — і я переконаний, що й Галичина, Мірчука, Ю. Студинського і деякого іншого...

„Українська Радянська Соціалістична Республіка” є організована Москвою у формі окупаційної московської терористичної влади, для систематичного народобвиства української нації і її державної ідеї. Вона виконує функцію насильного обмосковлювання української нації і її держави й нічого не має спільного з українством, з радами чи соціалізмом — вона має лише фонетичну назву нашої батьківщини: „український — Україна”. Ціль її є цілковито ясна: зрусифікувати українську націю, що говоритиме по московськи у своїй власній державі, а термін „Україна” звести до географічного терміну.

До чого вже дійшла розперезана нахабність московського імперіялізму, кожний читач може переконатися на тих каталогах, що їх „прогресисти” з Канади нам розсилають... „Радянські книги українською мовою за 1965 рік”. Вони видані і для українців поза кордонами московської диктатури, але кожний український титул книжки мусить мати під собою, обов’язково московський титул, в додатку ще часто замітку „на українском язике”, так як на всіх українських публікаціях в „Радянській Українській Республіці”, щоби, Боже борони, хтось не подумав, що на „турецьком язике”. А, як придивитися до висоти накладів українських книжок і порівняти їх з московськими, тоді ясно стає кожному, до чого „українські діячі радянської культури” допровадили українську націю.

Хочу подати тут голоси двох публіцистів хоч деякого їхнього „оптимізму” не поділяю. А саме, ось такий уступ із статті Івана Лисяка-Рудницького „До стану української науки” („Сучасність”, липень, ч. 7, 1964):

„Нормально можна очікувати, що в кожній країні її власна національна культура посідає панівне становище. У Франції це буде французька культура, в Італії — італійська, в Нідерландах — голандська і т. д. Це правило стосується й держав так званого „соціалістичного блоку”. Щобравда, комуністичний уряд даної країни прямуватиме до того, щоб культурне життя переорієнтувати згідно з заповідями марксизму-ленінізму. Проте, навіть із цими додатковими марксистськими викрутасами, панівною культурою в Польщі є польська, в Румунії — румунська і т. д. В усіх сателітних країнах влада сприяє вивченню російської мови; але вона залишається засобом міжнародних зв’язків, і не можна про неї сказати, щоб вона витісняла місцеві мови й культури. Щодо самої Російської Республіки, то панівне становище російської мови й культури, очевидно не підлягає сумніву.

Позиція України з цього погляду зовсім інакша. Українська культура — навіть, приймаючи, що в теперішніх обставинах вона мусить носити соціалістичний одяг, — не є господинею у своїй власній хаті. Вона мусить ділитися цією хатою з російською культурою, при чому остання фактично користується упривілейованим становищем. Роля російської культури в Українській РСР не обмежується тим, щоб обслуговувати потреби місцевої російської етнічної меншини; не можна про неї поправді сказати, щоб вона виконувала й функцію знаряддя міжнародних зв’язків, подібну до тієї, що її англійська мова у великій мірі посіла в західному світі, або до тієї, що її давніше німецька мова виконувала серед народів кол. Австрійської Імперії. Сучасну Україну характеризує далеко поширена двомовність і, якщо можна вжити цього вислову, двокультурність. Офіційна пропаганда чваниться рівністю мов і культур, але тут мимоволі приходиться на думку клясична формула покійного Джорджа Орвелла, „Всі тварини рівні, але деякі з них більше рівні, ніж інші”. Важливою прикметою сучасного балансу культурних сил в Україні є факт, що питома вага російської течії зростає в міру того, коли підіймається до вищих щаблів на піраміді влади й престижу. Наприклад, українська мова досить добре зберігає свої позиції в народньому і навіть середньому шкільництві, але зате університети країни сильно зрусифіковані”.

А ось, що пише Юрій Луцький у своїм звіті „Тиждень у Києві” („Сучасність”, листопад, ч. 11, 1964):

„Чи Київ український? Так і ні. Український він своїми історичними асоціаціями, географічним положенням, розлогою, соняшною, навіть поетичною атмосферою (так відмінною від Москви) і, врешті, вуличними і крамничними написами. Не український Київ своїм щоденним і, у великій мірі, своїм культурним життям. Почнемо з вулиць і крамниць. Хоч всі назви українською мовою, люди на вулицях і в крамницях цією мовою не говорять. Не тому, що її не знають, а тому, що все громадське й суспільне життя є духом і мовою російське... Був у крамни-

цях і книгарнях, і всюди на мої запити українською мовою відповідали по-російськи. Зрештою, не це знаменне, а те, що в київських книгарнях стиль, поводження й дух ті самі, що в московських. Поводження грубе й неввічливе, і це я приписую, не московським впливам, а загальноімперській, всесоюзній культурі, яка наскрізь просякає все і вся... Шукаю ключа не до історії, а до людей. Де їх знайти в Києві? Для мене, як туриста з капіталістичної країни, вони, мабуть, неприступні. Найбільш „людські” зустрічі — принагідні, за столом у ресторані „Україна”. Сам ресторан теж маркантне явище УРСР. Обслуговують дівчата у вишиваних українських сорочках, але ні одна з них не відповідає мені по-українськи. Зате можна замовити „очень вкусний українский борщ” (ні, дякую) або спеціальні котлети „Україна”...

А рішення про те, чи буде або не буде якийнебудь контакт між Києвом і Канадою, залежить всетаки від Москви. І тут ще раз чувається провінційність і другорядність УРСР. Про „старшого брата” говорять у Києві без іронії. Другорядність відчувається не тільки в політично-адміністративному, але, щонайгірше, в культурному сенсі. Сумно не лише тому, що українство зведене до української літератури, культу Шевченка й вишivanoї декорації на нових будинках Хрещатика, але й тому, що думання й світовідчування в Києві це копія, і то погана копія, думання і світовідчування Москви. Сумно не тільки тому, що не чути української мови, але передусім тому, що Україна залишилась досі культурною провінцією Росії. Проблема малоросійщини до сьогодні не розв'язана. „Молодший брат” може тільки наслідувати, і то все. Не дивно, що легше знайти „спільну мову” з лєнінградцями чи москвичами, ніж з киянами...”

Мої американські колеги, що об'їжджали Україну, вивнесли дуже сумне враження. Навіть в „Академії Наук” — мови української не чути, а як в „чотири очі” „українського” академіка запитав американець, під час коли вони собі взаємно показували фота жінок та дітей, якою мовою розмовляють в родині — відповідь була „канєчно по-руськи”...

Описане нами, обмосковлювання України не вичерпує всієї діяльності „українського радянського уряду”. Воно має свою партійну програму і ціль, що її не посміла б ніяка комуністична партія проголошувати, ні в Польщі, ні в Східній Німеччині, чи Чехо-Словаччині, ні в Болгарії або Румунії чи Мадярщині — навіть в Альбанії! Але „старший брат” через своїх апаратчиків робить це в Україні й поступово здійснює: варварське народовбивство української нації, включно зі вбивством її мови й культури, називаючи це „поступом-прогресом” і „братерством народів”, що його дійсне значення є „обмосковлювання всіх немосковських народів-націй московським великодержавним шовінізмом”.

Стара програма московської чорної сотні Пуришкевичів і Крушеванів, здійснюється в Україні „українським радянським урядом” за лаштунками різних прогресивних фраз та советських термінів комуно-партійного жаргону.

Маю тут на думці програму 22-го З'їзду КПСС у Москві в 1961 році, зокрема частину IV про завдання партії в ділянці національних відносин. Ця частина заслуговує на спеціальне семантичне вивчення советської термінології. Чого там тільки немає!! Народи живуть і працюють в „гармонії” по советських республіках, тому їх кордони втрачають своє попереднє значення, „бо всі нації є рівні, їх життя оперте на спільній соціалістичній основі, матеріальні й духові потреби кожного народу заспокоєні і вони всі з'єднані в одну спільну родину...” А ціль? Проста: „стертя національних різниць — відмінностей, передусім мовних; це є довший процес, ніж стертя клясових різниць” — і вкінці здійснення „єдиного й неділимого советського народу — нації”, що, очевидно, розмовлятиме по московськи й уважатиме московську культуру своєю рідною.

Амінь по Україні!

В той самий час коли українську мову, культуру й науку Москва нищить і поборює в Україні всіма засобами, у Московщині й по всіх московських школах в немосковських республіках, ком. партія розгорнула шовіністичний культ московської мови, разом з поворотом терміну „Росія — російський”. Отож, Москва вже перестала „валлять дурака” з „федерацією”! Нова конституція, що підготовляється принесе всім немосковським народам т. зв. СССР, несподіванки. Збагнім значення нового опшуканчого терміну московського імперіялізму: „загально-народня держава”. „Радянська Культура” з 5. грудня 1964 р. в передовій статті вияснює:

„Історичний досвід розвитку соціалістичних націй показує, що національні форми не костеніють, а видозмінюються, удосконалюються і зближуються між собою, звільняючись від усього того, що застаріло, суперечить новим умовам життя. Розвивається спільна для всіх радянських націй інтернаціональна культура.

Надаючи вирішального значення розвитку соціалістичного змісту культур народів СРСР, вказується в програмі КПРС, партія сприятиме їх дальшому взаємозбагаченню і зближенню, зміцненню їх інтернаціональної основи і тим самим формуванню майбутньої єдиної загальнонародської культури комуністичного суспільства....

Цей розквіт радянської демократії, виключні за глибиною і масштабом зміни, що сталися в розвитку нашого суспільства

в ході розгорнутого будівництва комунізму, безперечно дістануть своє законодавче ствердження в новій Конституції СРСР. — Конституції загальнонародної держави...”

Так у своїй „власній українській державі”, українська нація засуджена, разом з іншими немосковськими колоніальними націями ССРСР на повільну смерть. Цей „процес” московські апаратчики називають „відмиранням національних мов в комуністичному суспільстві” та виправдують теорією „злиття націй”. Так піклується „український радянський уряд” мовою, культурою та наукою „панівної української нації у своїй власній державі”... Політика підбору комуністичних кадрів для обмосковлювання України оперта на старій царській формулі: „ставка на падляца”, що дістає ордени за заслуги обмосковлювання України й врешті стає „діячем української культури”. І ось такі „діячі культури” домагаються від української політичної еміграції признання тих своїх „заслуг”, щоб українську політичну еміграцію осмішити перед цілим вільним світом і, зокрема, перед Америкою.

Проаналізувавши зміст комуномосковського терміну „Україна — український”, всі його аспекти й програму московської комуністичної партії щодо України, стверджую, що сучасне значення совєтського терміну „Україна” є по суті „Малоросія” та є тільки переходною стадією до знищення — затертя всіх мовних, культурних і психічних відмінностей української нації.

А яке ж є правдиве значення терміну „ССРСР — Союз Совєтських Соціалістичних Республік”? За московським джерелом „Голос Родіни” ч. 52 з 1964 р.: „Союз Совєтських Соціалістичних Республік — сорок шість літ він існує. ...І за цей невеликий час нова Росія, керована комуністичною партією, стала найпередовішою країною світу”. Ясно? Ця стаття має титул „Русское чудо”...

Совєтські слова „Україна — український” є паперові фікції для ошуканства політичної еміграції, для ошуканства Об’єднаних Націй і вільних держав світу. Поза цією фікцією, як фікціями усіх інших термінів „національних республік”, криється те, про що великий московський філософ Бердяєв перестеріг світ: „Большевизм це третя, сучасна форма московського імперіялізму”. Цей московський імперіялізм витворив для адміністрації своїх колоній „не тільки нову клясу з „тутейших” — „українців-апаратчиків”, що мають усі привілеї новітніх бояр, але він витворив теж нову семантику, що обернула значення термінів західної демократії у їх антитези. В цьому великанському

семантичному ошуканстві є включені теж назви поневолеваних колоніальних націй, у першу чергу Україна. Для них створена та „коекзистенція”, що її дійсна ціль і значення є „негзистенція” поневолеваних націй, як рівнорядних і рівноправних націй з московською імперіялістичною нацією і її панівною мовою й культурою.

Так сучасний московський імперіялізм створив досі в європейських імперіялізмах незнану й непрактиковану імперіялістичну методу для зберігання своєї імперії і продовження свого колоніального панування над поневолеваними народами та експлуатації їх багатств. А саме ту панівну функцію національних мов і культур у національних „союзних самостійних республіках”, (що гордо носять свої національні імена: „Україна, Білорусь, Азербайджан, Казахстан” і т. д.), московська комуністична партія обернула „коміть головою” в антитезу тієї функції. Не „піклування” над українською панівною мовою й культурою є першим обов’язком „українського радянського уряду”, а цілком навпаки, їх систематичне затирання, нищення й знищення. Така функція нібито — „національного” уряду щодо власної національної мови й культури, є унікатом в історії імперіялізмів, вона є неперевершеним досягненням московського імперіялістичного державного капіталізму, що зве себе, для ошуканства, „соціалізмом” чи комунізмом.

Це є дійсні реалітети, що їх опрацюванню українська наука у вільному світі мусить присвятити найбільшу увагу. В американській науці треба зривати семантичну шату з московського імперіялізму й спільно з усіма іншими поневолеваними народами, голосно протестувати проти народобивства, перед Об’єднаними Націями й громадською світовою опінією. Треба встановити правдиве значення для терміну „московський комуніст” — це є „народобивця”, а програмою московського комунізму є „організування терористичною державною владою народобивства немосковських націй і їх обмосковлення”.

Якщо царська Росія була тюрмою народів то сучасна комуністична імперія Москви — ССРСР має стати їх цвинтарем. Де є калмики, інгуші, чеченці, кабардино-балкарці, кримські татари, приволжанські німці, де є жиди, як етнічна група, що мала автономну республіку Вірובіджан? Деякі національні групи Москвою „реабілітовано”, але як етнічні одиниці їх знищено.

В дійсності старий царський абсолютизм і московський імперіялізм продовжують своє існування через московську комуністичну партію, що семантичним хаосом і семантич-

ними ошуканствами дурила і дурить увесь світ, а в першу чергу нашу Америку. Наша доба є свідком несамовитого явища: мертва гебрейська мова — ожила в Ізраїлі і є там панівною мовою зі своєю культурою! А живу українську мову, мову другої найбільшої слов'янської нації, „старший брат” нищить, з одвертою метою ту мову і її культуру зліквідувати.

III

Цей семантичний нарис, написаний майже перед чотирма роками, як пересторога для нашої громади і для розуміння дійсних реалітетів у советській Україні. І пишучи мені не сходило з думки весь час прорічтво московського філософа і царського дипломата К. Леонтева, а саме: „Росії припаде хіба та місія у світовій історії, що в Москві воплотиться антихрист”. Філософія ні однієї нації світа не спромоглася на подібну місію для свого народу...

Так і сталось. З диявольською прехитрістю переводять під сучасну пору московські сатаністи-комуністи свій задум, щоби християнську українську націю і Україну, що принесла віру Христову всій східній Європі, знищити. І то знищити й задушити не московськими, а „українськими” руками, руками різних агентурних чинників.

А семантична метода діалектичного фальшування значень слів та тих цінностей життя, що вони у вільному світі означають, — це їх шлях до цілі, який дав слову „Україна” московський зміст „Малоросії”, а слову „українець” старий зміст „хахол-малорос”. Советська семантика є невідлучною частиною советського мозкопромивання обмосковлювання України.

Такими семантичними ошуканствами Москва охопила в політичній ділянці весь світ, зокрема американських лібералів. Тому тепер настало гірше „столпотвореніє”, як за будовання Вавилонської вежі. Тоді „язики” помішалися, тепер слова одні й ті самі, але їх значення Москва фальшуванням в хаос перемішала. І чесні люди, люди доброї волі, не підозрівають, що вони стали жертвами московських ошуканців.

Колись праведник, московський філософ В. Соловйов звав царську асиміляційну політику обмосковлювання колоніальних народів Росії „духовим канібалізмом”. Комуністична Москва удосконалила методу старого царського імперіалістичного канібалізму масовим терором і семан-

тикою й послідовно переводить його в той час, як для охорони свободи народів проголошена була Атлантийська Хартія й існує, майже чверть століття, установа „Об'єднаних Націй”, що її співсновоположником була й Україна, тепер засуджена московськими опричниками-чорносотенцями на повільну смерть, разом з її мовою й культурою.

За цих кілька літ призбиралось багато матеріялу про ті дійсні реалітети України. Тому треба нам нашу мовно-семантичну розвідку доповнити: (1) вказати на політичні пляни Москви, пов'язані з фальшуванням змісту слів і (2) з'ясувати найновішу методу наступу Москви і її „соратників” на українську національну ідею, фазу, що пов'язана з її підступом і наступом на українську політичну еміграцію у вільному світі.

Переїдемо точка по точці ті нові реалітети в окупованій Україні і в еміграції, що їх Москва здійснила; ми вкажемо на опір в окупованій Україні та на опір еміграції проти сучасних московських моводів-народодів.

Насамперед треба ствердити, що в сучасній „Малоросії”, яку Москва називає „Україною”, є комуністи-малороси, що „побожно” звать її „Радянською Україною”. Вони, своїх боярських привілеїв, мундирів і орденів ради, помагають Москві обмосковлювати Україну. Це явище ренегатського й донощицького кочубеїзму старе, і це до них писав П. Куліш: „Народе без пуття, без чести, без поваги...”; Шевченко звав їх „московською гряззю”, а Франко бридився ними і їх „не любив”. Це горді „орденоносці” пихаті апаратчики, сучасні „татарські люди” окупаційної влади, що їх нагороджує Москва за зраду України, за зраду ідей Тараса Шевченка, Івана Франка, Лесі Українки, за зраду свободи України. Московський термін „советський патріотизм” значить — „зрада України”.

Ми у вільному світі повинні розшифрувати московську термінологію і її значення та звати ту „Радянську Україну” згідно з правдою і фактами „зрадянською Україною”. Бо вона з ніякими „радами” нічого спільного не мала і не має, й породила її не „рада”, а чорна зрада. Такої чіткості і ясності вимагає наш духовий опір проти московських комуністів і їх вислужників.

Перед тим, як приступлю до з'ясування всіх подій в Україні за останні роки, одна з них вимагає, щоби її вирізнити й натаврувати, як неперевершене варварство й ганьбу нашого століття. А саме: організований москалями підпал архівів Української Академії Наук в Києві. З ди-

мом пішли джерела для української історії й культури. Розмір цього варварства й досі невідомий. Це акт терору Москви проти української нації.

Все, що в поневоленій Україні діялось за минулі десятиліття, зокрема за останні роки аж до сьогодні, з'ясовують резолюції в обороні української культури та проти нищення її Москвою. Вони були прийняті одногосно на Пленарній Науковій Конференції Наукового Товариства ім. Шевченка, нашої першої Академії Наук, — на конференції присвяченій вивченню сучасного стану української культури на Рідних Землях, дня 6-го листопада 1965 року, в залі Українського Інституту Америки в Нью-Йорку. Їх текст такий:

Вислухавши низку фахових доповідей, приявні прийшли до таких однозгідних висновків:

I.

Сучасний большевицький режим в Україні, що прикривається назовні фірмою так званої суверенної Української Радянської Соціалістичної Республіки, є насправді тільки знаряддям російської імперіалістичної політики, що віками уярмлює Україну політично, експлуатує її економічно та гальмує і звужує, а то й нищить її культурно, намагаючись зрусифікувати її та позбавити власної, довгими сторіччями закріпленої, національно-політичної та національно-культурної особовости.

Зокрема в ділянці культури українського народу, московсько-большевицька окупаційна політика провадить уперто й послідовно нищівні плани тотального культурного геноциду, застосовуючи конкретно такі свої імперіалістичні методи:

1. Переселюється українських свідомих педагогів на московські терени, а російських з Московщини на Україну, які, не знаючи ані української мови, ані української духовности, навчають українську молодь на її рідних землях по-російському і виховують її в московському шовіністичному дусі, забарвлено-му большевицькою ідеологією;

2. Систематично фальшується історія України та всієї Східної Європи в цілому її розвитку, промовчуючи та викривляючи, за допомогою так званих марксистсько-ленінських метод, усе те, що підкреслює самостійницький, національно-державний гін українського народу, його славу минувшину і його колишню національно-політичну незалежність, придумуючи різні факти та створюючи такі фальшиві легенди, що мають за свою основну мету виправдання московського державного імперіалізму та московської окупації України і сумежних їй країн;

3. Знищивши Українську Автокефальну Православну Церкву і зліквідувавши криваво й тотально Українську Греко-Като-

лицьку Церкву та всі монаші чини, як фортеці незалежного християнського духа українського народу, пляново й систематично руйнуються історичні пам'ятки української церковної архітектури і мистецтва та залишки пам'яток української державности княжої і гетьманської доби, як також новітньої української держави, проголошеної Третім і Четвертим Універсалами Української Центральної Ради;

4. Знищено указом московської комуністичної партії з 1963 року рештки всякої ініціативи й самоврядування Академії Наук УРСР і здеградовано її до безвольної виконавчої установи плянування й наказів Академії Наук СРСР, зокрема у ділянках гуманістичних наук, філології, мовознавства й історії;

5. Знищивши свободу української науки і зліквідувавши її чільних представників, всю українську науку підпорядковано суворій московсько-большевицькій цензурі, як знаряддя большевицької пропаганди й оборонця московської окупації України під фальшивим „воз'єднанням України з Росією”;

6. Спалено найціннішу частину архівів бібліотеки Української Академії Наук та знищено цінні архіви і книгозбірні всіх монашчих чинів та видатних українських письменників і науковців;

7. Обмежено тираж українських наукових і літературних творів, з великим упривілеюванням творів і книжок усіх родів літератури, написаних російською мовою;

8. Систематично засмічується українську мову московською лексикою, викреслюються деякі українські фахові терміни у різних ділянках науки, виключаються мовні новотвори, угрунтовані на українських мовних первнях;

9. Обнижено українську музику й пісню до етнографічно-фольклорного рівня і дозволено тільки такі композиції, що стоять на послугах пропаганди по лінії російських великодержавних та комуністичних інтересів, те саме стосується також і театру в Україні, при чому упривілеюваним становищем користуються російська музика й російський театр — для українських слухачів і глядачів;

10. Різними адміністраційними засобами насичується українські міста і села російськими газетами, друкованими в Україні здебільша безпосередньо з матриц, присланих з Москви, з обмеженням тиражу українськомовних газет, із ставленням преси друкованої українською мовою, різних перешкод в редагуванні і в поширенні;

11. Радіо і телевізія як монополь держави, стоять на послугах московської політики і большевицької пропаганди, служать тільки як засоби для обману українських слухачів і глядачів;

12. Не визнається взагалі потреби самобутньої української культури — шкіл, видавництва, преси, театру — для мільйонів українців поза межами УРСР, на території так званих областей

Советського Союзу, зокрема на українській Кубані, у південній Курщині і Вороніжчині, щоб таким способом знищити зовсім національний дух в майбутніх українських поколіннях.

II.

В цих трагічних обставинах в Україні, особливі обов'язки падають на нас, українців у вільному світі. Наш найперший обов'язок — творити й активно підтримувати вільну і незалежну українську науку, яка передусім спростувала б ширені тенденційні відомості про Україну та допомагала б творити наші непроминаючі культурні цінності. Українська наука, література, мистецтво, збагачувані щораз новими творами у вільному світі, мають протидіяти лихові, що його завдає українській культурі протинародня окупаційна влада в Україні, та бодай частинно заповнювати прогалину, яка постала від часу накинення України ворожого, большевицько-московського режиму. Тому, взявши на увагу всі факти знущання московської окупації над українською культурою, зокрема мовою — Конференція закликає Філологічну Секцію Наукового Товариства ім. Шевченка в США, організувати окрему Комісію для збирання й опрацювання всіх доступних матеріалів і правничого з'ясування їх, щоб виготовити скаргу до Об'єднаних Націй проти урядів СРСР — УРСР за порушення чартеру ООН та згвалтування Деклярації про права людини, проголошеної Генеральною Асамблеєю 10 грудня 1948 р., як також конвенції проти народоубивства. Взявши на увагу, що зарварське обмосковлювання ведеться не тільки в Україні, а й по всіх не-московських так званих республіках і областях, що входять у склад СРСР, Конференція доручає Управі НТШ в США виступити з ініціативою скликання другого Конгресу науковців та культурних діячів, всіх Московско поневолених народів до 1968-го року в Нью-Йорку.

Конференція нагадує, що ворожі Україні і її змаганням кремлівські володарі свідомі ваги української громади у вільному світі, її ролі для збереження і розвитку тієї української культури, яку вони намірились знищити. Тому вони, незалежно від густої сітки розкинутих у вільному світі різних комуністичних агентур, покликали до життя ще й окрему офіційну установу „Товариство культурних зв'язків з українцями за кордоном”, що має своїм завданням різними способами сіяти серед української громади, поза межами її батьківщини, розбрат, хаос, внутрішні конфлікти та непошану не тільки до власного проводу, але й до різних історичних фактів, до своєї національної традиції, до своєї рідної мови, а врешті навіть до своєї прадідівської віри і рідної Церкви. Спостерігаючи ці явища в нашій еміграційній дійсності і здаючи собі справу з плянованих заходів большевицької московської політики, ми звертаємося до українських громадських і суспільно-політичних діячів нашої еміграції з щирим закликом обміркувати всебічно нашу національно-

культурну місію у світі і для тієї одної ідеї, що в'яже всіх свідомих українців в один суспільний моноліт, присвятити всі свої зусилля, всю нашу організаційну працю, в різних її теперішніх діях і формах. До окремих діячів української культури у вільному світі звертаємося з окремим закликом зрозуміти надзвичайно складні і важкі умови життя і праці наших діячів культури в сучасній Україні, які в кожному прояві своєї, не раз і цінної наукової, літературної і мистецької творчості, мусять підпорядкуватись вимогам московсько-большевицького окупанта і його безупинній контролі, та ставитись до їхніх апелів і звернень до українських діячів культури поза Україною, як до актів, які мусять знаходити згоду ворожого українству ворожого центру, що всіма такими актами керує. Маючи саме це на увазі, сьогоднішня Пленарна Наукова Конференція Наукового Товариства ім. Шевченка в США стверджує, що вона стоїть на становищі Українського Конгресового Комітету в справі так званих контактів з окремими представниками культури та делегаціями, що приїждять до Америки з Советського Союзу*).

Щоб усі наші національні сили звернути на шлях захисту не тільки української культури, як головного фактора в житті нашого народу, але разом із цим і на захист національної душі української спільноти у вільному світі та на збереження її для цілості українського народу — ми звертаємось окремо з гарячим проханням і закликом до ієрархій обох історичних Українських Церков докласти всіх зусиль, щоб зберегти не тільки українське обличчя Христової Церкви в нашому народі на чужині, в усіх її формах і характері, в її обряді, мові і в її церковній традиції, але й створити з неї тверду фортецю українства в чужому морі. Ми вважаємо, що наша рідна свята Церква повинна стати знову, як була на рідних землях, невичерпним джерелом нашого духовного об'єднання, зокрема вічно живим джерелом нашої національної освіти та суспільним центром національно-релігійного виховання цілої спільноти і всіх українських поколінь на чужині, щоб вони, в пошані до нашої святої Церкви, до авторитету її духовних провідників, з любов'ю до рідної мови й культури, до нашого славного минулого, до всього, що рідне в цілому, могли гордо нести прапор національної особовості.

Уважаючи, що в об'єднанні всіх наших творчих і конструктивних сил вільної української спільноти поза межами України можна створити багато культурних цінностей і зберегти духовий потенціал наших національних цінностей та виконати, як слід ту нашу місію, що її поклато на нас Боже Провидіння — Пленарна Наукова Конференція НТШ закликає всіх провідних діячів нашого релігійного, культурного і суспільного життя — виступити об'єднаним фронтом в обороні української національ-

*) Останнє речення було пропущене (?) в „Свободі” з 15 грудня 1965 р.

ної культури і скоординованими зусиллями діяти на добро української науки, літератури й мистецтва, на добро святої української правди!"

Щоб науковці Наукового Товариства ім. Шевченка мали на згаданій конференції, для порівняння з сучасною „десталінізацією-відлигою”, відповідні матеріали, як Москва діяла за Сталіна в Україні, ми подали їм нашу статтю п. н. „Поневолення української мови в советській Україні” (Тризуб, Париж, ч. 9-10 за 1. березень 1936 року). Вже тоді ми били у дзвін і кликали громаду до оборони найважливішої цінності нашої культури — нашої мови. Нижче передруковуємо подані факти і плян протидії, що й тепер в добі „Об'єднаних Націй” треба використати з відповідними змінами. Нижче подаємо текст нашої статті:

I.

„Тими днями видав Український Науковий Інститут у Варшаві нашу працю „Українська мова в советській Україні”.

На підставі поданого матеріалу та на тлі цілості сучасної мовної політики московських большевиків намагаємося дати відповідь на питання: чи українська мова в советській Україні є повноправна мова, — на рівні з іншими державними мовами на заході Європи, або хоча б на рівні із московською мовою РСФСР.

Дослідивши всестороннє становище української мови на протязі останніх років на советській Україні, прийшли ми до таких висновків:

1) Українська мова в советській Україні не є повноправна мова. Українська мова не тільки не має від державної влади належної опіки, — але вона не користується навіть тими правами що-до свого розвитку, як кожна інша мова, — слов'янська чи не слов'янська — за винятком, розуміється, тих мов, інших Москвою поневолених, народів, що опинилися в тому самому становищі, карельської, інгерманландської, зирянської, білоруської, татарської, туркестанської, грузинської, вірменської, азербайджанської, мов горців Кавказу і т. д.

2) Українська мова в советській Україні є московським пролетаріатом поневолена мова (на рівні із вичисленими мовами інших поневолених Москвою народів). Про напрямок розвитку української мови не рішають українці й інтереси українського трудячого народу, а тільки інтереси московського пролетаріату і його влади.

Московська влада припинила, від 1930 року почавши, працю українських мовознавців та віддала українську мову на поталу різним „партійним мовознавцям”, — дилетантам в роді Кагановича, або просто малограмотним Фінкелеві, Василевському та Хвилі-Мусульбасові.

Ось ці „комуністичні мовознавці” з доручення Москви скасували українське самоврядування в ділянці мови. Вони унеможливили вирішування мовних справ згідно з інтересами українського трудячого народу та насильно впровадили обмеження прав української мови в таких ділянках: а) термінології, б) лексики й складні, в) правопису, — роблячи під гаслом „уніфікації” міродайними в цих ділянках для української літературної мови правила й засади московської мови.

3) Пролетарська Москва проголосила українську мову „невідрубною” та „несамобутньою”, цеб-то несамостійною мовою, — вона стала на становищі, у своїй мовній політиці, що українська й білоруська мови не є що-до московської мови відрубними й самостійними мовами. Ось таким чином Москва викреслила ще раз українську й білоруську мови з числа самостійних слов'янських мов і поробила з них якісь „васальні напівмови” московської мови.

Так стара засада чорносотенної царської професури про „єдинство русского языка” відродилася в цій новій формулі московського пролетаріату: що українська й білоруська мови не є самобутні й відрубні від московської. Ті мови є відрубні й самобутні від усіх інших слов'янських мов, але що-до московської мови, то з нею вони творять мовну цілість, в якій панівне місце займає „мова Леніна й Сталіна”, так, як колись до революції — мова Ніколая II.

4) Пролетарська Москва засудила на смерть мову українського трудячого селянства й робітництва та призначила її на „злиття” з московською мовою.

Щоб добре зрозуміти напрямні московської мовної політики, треба мати на увазі, що вся мовна політика московського пролетаріату наставлена на одну ціль злиття мов взагалі — по перемозі комуністичної революції над світом.

Але тому, що та перемога ще за горами, московський пролетаріат витворив і для сучасности програму для злиття мов у „вужчому розмірі”, а саме в Советському Союзі, чи то пак, як Хвиля-Мусульбас говорить, — в советській Росії, бо це слово (Росія) чим раз частіше зустрічаємо вже в советських виданнях.

Пролетарська Москва, на підставі науки Марра, здійснює ту програму в двох етапах:

А) Злиття слов'янських мов у Союзі: знищення відрубности й самобуття української та білоруської та ось таким шляхом:

а) жаргони обмосковленої частини українського та білоруського робітництва московська влада намагається зробити „літературними мовами” України та Білоруси;

б) Справжні українська та білоруська мови „уніфікуються” що-до термінології, лексики, складні, словотвору, правопису з московською мовою, щоб затерти різниці між ними й тими жаргонами з одного боку і з московською, з другого.

в) Гаслом напрямних для дальшого розвитку української та білоруської мов проголошено, як найбільше зближення під усяким оглядом з московською мовою. „Єдинство русского язы-

ка", цю чорносотенну концепцію, як бачимо, і советська Москва вважає за „вищу мовну форму" і кінцевий етап на шляху до злиття мов!...

г) Щоб „злиття" переводилося скоріше й без перешкод, Москва перервала суцільність українського та білоруського мовних обширів, виселивши з прикордонного пасу в ширині около 50 кілометрів українців та білорусинів і сколонізувавши його москалями. Таким чином, Москва спарцелювала на ділі український та білоруський народи на дві частини, та змагає, обмеженням ввозу і вивозу українських та білоруських книжок, до припинення всякого духового зв'язку й виміни думок між українцями та білорусинами по обох боках кордону, щоб чим мога скоріше „спарцелювати" також і їх мови, витворюючи дві літературні мови українські та білоруські.

В) Другим етапом — це злиття всіх інших мов у Советському Союзі з московською. Ця москалізаційна праця вже переводиться і є в повному русі. Обіймає вона, з одного боку, старі літературні мови висококультурних народів тюрко-татарських і грузинського, а з другого боку — молоді літературні мови народів, що почали відроджуватися після останньої революції.

Так, наприклад, стару літературну мову азербайджанську-турську проголошено витвором буржуазії й створено кількадесять „літературних мов" з кожного говору й наріччя азербайджанської мови. А тому, що ті наріччя розуміється, не мають готової термінології, то Москва присилувала, щоб уся московська термінологія без змін була прийнята в тих нових літературних мовах! Ця метода „парцеляції" літературної мови вбиває глибоким клином московську мову і її термінологію в живі мови поневолених народів, утраквізує і обмосковлює їх. Так само вся так звана „націоналізація", якою пишасться Москва, як розв'язкою національного питання — той дозвіл недавно відродженим народам творити власною мовою свою літературу — це на ділі є тільки утраквізація — етап до повного обмосковлення, бо їм і накинута Москва обов'язкове вживання московської термінології!

При всій цій москалізаційній політиці під гаслами: „націоналізація", „уніфікація" обмосковлене царатом робітництво виконує завдання мовних ударників. На цю ціль — „уніфікація з московською мовою" — настановлений весь апарат комуністичної партії, держави, війська, школи, преси, літератури та науки, передовсім мовознавства, якого єдиним завданням стало: встановити для Москви найдоцільніші й найуспішніші методи техніки злиття мов.

5) Таким чином московський пролетаріат продовжує мовну політику московського царату що-до української мови і що-до всіх інших поневолених мов колишньої царської Росії. А що-до української мови зокрема, московський пролетаріат є сумлінним виконавцем царського указу з року 1876-го.

II.

Ці наукові підсумки становища української мови в советській Україні вимагають від усіх українців без різниці політичних переконань, а в першу чергу від політичної еміграції УНР, стати одним спільним фронтом і піднести свій голос проти поневолення нашої мови Москвою.

Український нарід, хоч і знаходиться в тяжкому становищі, не є безборонний. Ми маємо на еміграції легальний уряд України, маємо цілий ряд, еміграційно створених, наукових осередків, що своєю працею здобули собі пошану Західньої Європи. Ми маємо на українських етнографічних землях в Польщі, Румунії та Чехо-Словаччині зорганізоване наше громадянство, з політичними проводами, з науковими і культурно-політичними осередками. Далі маємо ще заморську еміграцію в Канаді та Америці, яка, певне, подасть і свій голос до спільного протесту.

Маємо один шлях потягнути Москву до відповідальности за переслідування української мови перед світовою політично-громадською опінією. А саме, советська Москва є „членом" Ліги Націй, а це членство дає їй не тільки права, але й накладає обов'язки.

Поневолення української мови, поневолення всіх інших мов підбитих Москвою народів: карельців, інгерманландців, комі, білорусинів, татар, туркестанців, грузин, азербайджанців, мов горців Кавказу і т. д., це нечуване варварство нашого століття, це є дикі практики, яких не застосовують в своїх колоніях цивілізовані держави. І Ліга Націй, коли не хоче згانیти свої завдання перед цивілізацією і людством, мусить стати трибуналом і посадити в Женеві московських большевиків на лаву оскаржених та потягнути їх до відповідальности.

Виникає тепер питання, як зорганізувати оборону нашої мови перед женецьким трибуналом.

Дуже відповідальне завдання падає тут на уряд УНР і на всю політичну еміграцію, що разом творять сумління нашого народу. Думаємо, що уряд УНР повинен:

1) Виготовити відповідний меморіал до Ліги Націй проти поневолення української мови і просити визначення комісії для розслідування справи;

2) Закликати Головну Еміграційну Раду до зорганізування масового протесту по всіх осередках еміграції проти поневолення української мови. Відповідні резолюції треба пересилати до секретаріату Ліги Націй. Особливу увагу треба прикласти до того, щоб делегації обійшли з інформаціями і протестами міністерства закордонних справ, посольства і амбасади, міжнародні культурно-політичні й наукові осередки, навіть знаних славістів і мовознавців у Лондоні, Римі, Парижі, Берліні, Варшаві, Букарешті, Празі, Відні, Будапешті, Софії, Гельсінгфорсі з проханням піддержати заходи уряду УНР перед Лігою Націй.

3) Скоординувати свою акцію проти поневолення україн-

ської мови з акціями інших поневолених народів та їх урядів і виступити на міжнародньому форумі разом з ними спільним фронтом. В цьому напрямку повинен керівничим центром стати „Прометей” — Ліга поневолених народів — і йому суголосні організації.

4) Ціла ця акція української політичної еміграції повинна знайти зрозуміння у всіх українців без ріжниць політичних світоглядів та розвинути передовсім у двох напрямках:

А) на українських етнографічних теренах Польщі, Румунії і Чехо-Словаччини:

а) Галичина і її науково-культурні осередки — повинна перебрати на себе провід керівничий і діловий тих українських етнографічних земель по-за Ризькою границею та повинна створити діловий осередок з наукових сил, — бо вся дальша боротьба на міжнародньому форумі відбуватиметься передовсім у науковій площині.

б) Цей осередок мав би завдання перевести шляхом викладів, летючок, пресовими артикулами працю над освідченням українського громадянства, яке китайським муром відділене від советської України і не знає, що там діється з українською мовою. Сполучена мусить бути ця праця з акцією широкого народнього протесту про поневолення української мови, при чому бажаним є, щоб централі культурних організацій, всі „Просвіти-читальні”, „Луги” та взагалі товариства переслали до Ліги Націй свої протести з жаданням, щоб Ліга Націй визначила спеціальну комісію мовознавців для розгляду цієї справи.

в) Парламентарні репрезентації мають можливість жадати від урядів Польщі, Чехо-Словаччини й Румунії попертя-жадання що-до розгляду цілої справи в Женеві, вони мають змогу звернути увагу європейської opinio на цю актуальну справу шляхом інтерпеляцій в парламентах, меморіялів до Ліги Націй і заклику до Англо-Українського Комітету в Лондоні.

г) Бажано, щоб наукові товариства зложили свої протести не тільки перед Лігою Націй, тако-ж перед академіями наук усіх народів і видали ще особливий заклик до славістів і мовознавців усіх народів піднести свій голос проти поневолення української мови.

Б) Дуже важливе завдання припадає нашій заморській еміграції в Канаді й Америці. Наша суспільність в Канаді має змогу звернути увагу на те варварство переслідування української мови Британського Уряду і має змогу апелем до Ліги Націй підсилити оборону української мови. Наше громадянство в Америці мусить масовими протестами, спрямованими до уряду З'єднаних Штатів, завершити цю оборону.

Це в стислих рямцях плану тієї праці, яка стоїть перед українською політичною еміграцією і всією українською суспільністю.

Хай до 1 вересня 1936 року, до відкриття нової асамблеї Ліги Націй в Женеві, не знайдеться ні однієї української орга-

нізації наукової, культурної, громадської, жіночої, студентської, спортової, що не надіслала б свого протесту до секретаріату Ліги Націй в Женеві!

**

Вершком боротьби проти обмосковлювання, перед Другою Світовою Війною, був Прометейський Мовознавчий Конгрес 1935 року, від 31, травня до 2, червня в Варшаві в палаті УМСУ, що була подарована американцями. Почесним головою Конгресу був Леон Васілевскі, відомий соціалістичний діяч і перший міністр закордонних справ Польщі. Зіхались були мовознавці всіх поневолених Москвою народів, прийняли одногласно випрацьовані резолюції, що були переслані до Ліги Націй і до Міжнародньої Установи Інтелектуальної Співпраці в Женеві. В обороні тодішньої сталінської мовної політики став тодішній „чеський” професор Роман Якобсон, а сучасний бувший професор Гарвардського Університету (див. нашу працю п. н. „The Nationality Problem of the Soviet Union and Russian Communist Imperialism”, pages 163 — 182, 426 — 455. 1952, Bruce Publishing Company).

Друга Світова Війна перешкодила нашій боротьбі проти Москви.

Опинившись в Америці, ми негайно відновили боротьбу проти теорії Марра та обмосковлювання, перед Американським Товариством Модерних Мов і його конвенціями. Москва зрозумівши, що Америка й вільний світ божевільною теорією Марра можуть осмішити все советське мовознавство, відкликала указом Сталіна (червень 1950 р.) мовознавчу теорію Марра. Дивись нашу працю: „Reasons for the Revocation of Marr's Linguistic Theory by Stalin”, June 1950. Proceedings, Vol. II. 1955). Але на практиці Москва всією силою продовжувала здійснювання обмосковлювання немосковських мов в ССРСР, а навіть боролася за все-світну роллю московської мови, як першої світової мови пролетаріату. (Див. нашу статтю п. н. „The Soviet Drive for World Domination of the Russian Language”. Proceedings, Volume I, Shevchenko Scientific Society, New York 1952, pages 44 — 53). Проф. М. Камарі вжив концепцію „зональних мов” для продовжування обмосковлювання жертв московського імперіялізму. Цю добу обмосковлювання Москва й досі продовжує; з ідеї „московської зональної мови” вилупилась під сучасну пору концепція „двох рідних мов” для всіх немосковських поневолених народів. Вся семантична акробатика „зональної мови” і її пристосування до

старого московського культурного імперіялізму і мовоїдства, є з'ясована у згаданій нашій праці.

Так, як стара ЧЕКА весь час змінювала назву: Г.П.У., Н.К.В.Д., М.В.Д., К.Г.Б., але не свою суть, так само й цілі мовної й культурної політики Москви є незмінні чи вони переводяться під гаслом Маркса, чи Марра, чи „зональної мови”, чи „десталінізації”, чи „відлиги” — це переконливо доводить програма створення „єдиного невідлимого советського народу” з московською розговорною мовою. А комуністична семантика — це складова частина і знаряддя цього процесу. Крім цього в советській пресі часто вже уникається й термінів „українець — український” й підмінюється їх терміном „радянські люди”, „радянський народ”.

Але справи нашої культури й мови в УССР під сучасну пору виглядають багато гірше. Рівнобіжно з нищенням мови й культури йде й ліквідація всіх ознак фікційної „суверенності” УССР. Москва спішиться, щоб за параваном назви „Україна” зникла й „Малоросія”, а постала „істинная Росія”, через фазу „советського народу”.

Вересневий пленум Ц.К. КПСС 1965 р. ліквідує майже всі права „Союзних Республік” у ділянці народного господарства, а 3. серпня 1966 р. Верховний Совет зліквідував у всіх республіках „міністерства” загальної освіти. Це нові московські заходи в напрямі тотальної централізації влади в ССРСР на взір старої царської Росії. Постановою Верховного Совету з 24. грудня 1966 р. зліквідовано з тодішніх 31 міністерств УССР — 25. Їх змінено на філії „всесоюзних міністерств”, так, що „суверенній” УССР залишилося лише п'ять!

Русифікацію шкільництва звуть „інтернаціональним виховання”, а московська мова проголошена Партією як „друга рідна мова” для всіх немоскалів. (Подібно й Гітлер творив „культ” німецької мови між, поневоленими народами під час війни). Пригадаймо ще, що закон Верховного Совету з 17. квітня 1959 р. зробив в Україні мову навчання приватною справою батьків і самих учнів і, що весь партійний апарат Москви в Україні всією силою переводить повне московщення всього життя міст і містечок. Щоби збagnути стан по містах України, треба призадуматись над фактом, що навіть у Львові діє лише 56 українських шкіл, але аж 29 московських шкіл обслуговує дітей апаратчиків московського імперіялізму. Це значить, що половина шкіл є московська — на кошт України.

Недавно був зліквідований Москвою і філіял „Акаде-

мії Наук УРСР” у Львові — старе Наукове Товариство ім. Шевченка, щоби це не утруднювало своїми традиціями обмосковлювання науки й міста. Цей філіял перенесено на зросійщену Донеччину, де він вже вповні перейде на московську мову. Центром систематичного калічення української літературної мови є „Академія Наук УРСР” зі своїми словниками та змаганням послідовно затирати в українській мові й правописі всі відміни від московської мови та всі її питоменності. Учителям доручено „перемішувати” в розмові у школі українську мову московськими словами.

Чого ж дивуватись, що „Правда” (дійсне значення „Брехня”) з 21. лютого 1967 р. називає вже Україну „Придніпров'єм” — щось на зразок „Привислянського Края” для Польщі за царської Росії, а часто називає Україну „Югом”, як за царських часів.

Перші два томи (а буде їх дванадцять!) „Истории СССР с древнейших времен до наших дней”, видання Советської Академії „Наук” розпочали нову фальсифікацію всієї історії Сходу Європи; появляється Іловайщина у велетенських розмірах, що її осередком є „Россія”.

Чого ж дивуватись, що на п'ятому з'їзді письменників Л. Новиченко мусів поборювати московського комуністичного погромщика „теоретика” А. Агеєва. Він домагався ліквідації немосковських національних мов в ССРСР й переходу всіх письменників на московську мову. Агеєв не був осамітнений, йому прийшли на допомогу деякі московські мовознавці, що навіть встановили чергу, коли окремі мови мають бути проковтнуті та перетравлені Москвою.

І все це відбувається за димовою заслоною конституційної „рівноправності” всіх мов та комуністичного „гуманізму” з гаслами „миру і братерства народів”. Все це твориться за димовою заслоною різних „українських роковин” в ЮНЕСКО для баламучення еміграції та вільного світу. Які то вільні та щасливі, в порівнанні з українським народом, є півдикуни в найтемнішій Африці! Доживемо до тієї хвилі, коли африканські делегації боронитимуть в „Об'єднаних Націях” права української мови в її „суверенній” державі! Це було б дійсно гідне святкування 50-ліття „Зрадянської України”.

Навіть серед українців, що живуть поза „суверенною” УССР в сателітних краях і користають з прав меншостей в Румунії, Чехо-Словаччині, ба й Польщі, нищення української мови й культури та її обмосковлювання викликають справедливе обурення, бо й за царату такої дикої русифікації української мови історія не знає. Це обмосковлю-

вання України обурило навіть комуніста Антона Вербу, що в „Нашій культурі”, додатку до варшавського „Нашого слова”, за грудень 1966 року, у передовій статті про П'ятий З'їзд Письменників — написав:

„Коли ж дивитися на справу з моральної точки зору, то ліквідацію національних мов і культур, треба розглядати, як негуманне явище. Адже ж людина відповідними законами охороняє навіть маловартісні рослини й тварини, охороняє пам'ятки архітектури. Як-жеж можна погодитися з фактом нищення людської мови, людської національної культури...”

Далі А. Верба назвав Агєєва й Спілку „мовоїдами” що:

„своїми теоріями приносять тільки сором нації, з якої виїшов Чернишевський, Герцен і Ленін! Для нас цілком ясно, що ліквідації національних мов і культур можуть домогатися тільки космополіти, або великодержавні шовіністи”.

Для нас у вільному світі, є цілком ясно, що ліквідації мов і культур є цілком великодержавного московсько-комуністичного імперіялізму. Його вершком був Ленін, що його родовід веде прямо до жандарма Ніколая І-го, до горлоріза Петра І-го і Івана Грізного та їх опричників.

Тут ми подали лише найголовніші факти продовження плянкової акції Москви для обмосковлювання України. З преси знаємо про всі прояви в УРСР завзятого спротиву проти цього українських мас, письменників і інтелігенції. Але наша суспільність почасти є невідома того, що вже від десятиліть пропаганда Москви про „відлигу” баламутить частину української еміграції у вільному світі, як це сталося перед Другою Світовою Війною. Щоправда, ця частина в порівнанні до цілоти еміграції тепер далеко менша, ніж була тоді.

Але наша пересторога: ніколи не недооцінюймо фахівців Москви для народовбивства й провадження психологічної війни. Ніколи не легковажмо їхнього гльобального планування для знищення, і закордоном противників червоної Росії — ССРСР, загрози для сучасного московсько-комуністичного імперіялізму, не легковажмо московського планування для розкладу й знищення політичних еміграцій колоніальних народів Москви у вільному світі і в першу чергу еміграції української, включно з мордуванням політичних діячів. Коли взяти до купи всі заходи московських фахівців у цих справах, то виходить на яву, що українцям і всім поневоленим народам Москва готує таку саму долю, що їм лагодив Гітлер для створення свого

Третього Райху: повне знищення! А Москва має в ділянці народовбивства на Сході Європи й Азії заслужене місце і досвід: народовбивство Новгороду, Інгерманляндії, татарів... та історично стверджений канібалізм при здобуванні Сибіру. (див. Walter Kirchner "An outline — history of Russia". Barnes & Nobel 1948, page 49).

Для дальшого „спокійного перетравлювання” України, Москва хоче за всяку ціну розложити українську спільноту у вільному світі, а зокрема політичну еміграцію, хоче провокаціями підірвати її морально, розброїти її, розбити на табори, ворогуючі, а не співдіючі, створити своїх зрадянцілів і зрадянців, що їх руками хоче спаралізувати ідею Вільної України. Головний наступ є звернений, на частинний розклад, політичного українського сектора Канади, на Америку, на НТШ, на УККА, на наші Св. Церкви. Це цілком зрозуміло, бо саме тут в країні Вашингтона, політична еміграція й старі українці-американці досягнули найбільші політичні успіхи, що звернули увагу світу на українську справу: комісія Керстена в Конгресі, відома на резолюція про поневолені Москвою народи із щорічною проклямацією Президента Америки Тижня Поневолених Народів, закон про пам'ятник Шевченкові у Вашингтоні і його здвигнення, щорічні молитви в Конгресі для вшанування 22. Січня — проголошення Української Суверенної Державности.

Так, ми живемо в новій фазі боротьби московського імперіялізму проти української національної ідеї. Наступ іде головно на політичну еміграцію і її змагання. Для дальшого нищення і знищення української нації в окупованій Україні, Москва вирішила знищити її українську політичну еміграцію і моральним розкладом допровадити її хоч би до частинного розбиття, з явною метою, щоб вона:

1. визнала московську Малоросію за Україну і схвалила політику Москви в окупованій Україні;

2. щоб припинила дальшу боротьбу за Україну Т. Шевченка, І. Франка й Лесі Українки;

3. щоби скапітулювала перед московським імперіялізмом і під проводом московських агентів поборювала українську політичну еміграцію у вільному світі, яка продовжує боротьбу за визволення України.

В цій новій фазі Москва застосовує випробувану тактику й методи, що їх уживали її агенти по Першій Світовій Війні для підірвання в Україні і в ексилі Уряду УНР і української еміграції у вільному світі. (Добрий нарис роботи комуністичної агентири є у „Вітчизні”, ч. 12, 1956).

Тоді Москва висилала „дипломатичні” місії „самостійної” зрадянської України, Авсема у Берлін, Коцюбинського у Відень, Шумського до Варшави, Корнійкука до Лондону і т. д., вони робили „контакти” та створили тодішніх „радянофілів”. Москва фінансувала пресові органи й журнали в Європі, Америці й Канаді, вона організувала в Європі по університетах марксистські гуртки, запрошувала всіх до повороту для „будування української соціалістичної культури”... І всюди йшла ставка на „презренного малороса”, на продавних журналістів, на кандидатів для московських посад... А згадаймо такі факти, як візита Скрипника у Львові, спроба опанувати українську кооперацію, літературне й партійне життя в Західній Україні, всі подвиги консула Лапчинського у Львові!! Кожний зі старої генерації пам’ятає, як навіть чолові діячі й науковці тоді „переорієнтувались” і цим тяжко підірвали українську науку й еміграцію, що мала так великі можливості й завдання у вільному світі. І кожний пам’ятає, як їх всіх Москва пізніше зліквідувала.

Це другий раз Москва розіграє тепер у вільному світі стару партитуру своєї агентурної симфонії, для закріплення своєї імперії і успішного поневолення України.

Успіхи Москви поважні — вона може бути задоволена: „Дурний покупець — це дар Божий!” — вчить московська приповідка.

Почалося з пресовими органами, організацією агентурного Товариства Закордонних Зв’язків в Києві, як філії московського центру політичної розвідки і провокацій. Були вислані майстри гопака, бригада Колосової, приятні зустрічі, — обійми й цілування з висланниками Москви, що замордувала Петлюру, Коновальця, Митрополитів Липківського й Шептицького, С. Єфремова, Бандеру, що виморила голодом шість мільйонів українських селян, зруйнувала українські Церкви, знищила сотні письменників, науковців та священників і владик, — цілувались вони так, що аж губи пухли... Деякі наші професори і студенти, що їх батьки, або й вони, колись мабуть вийшли на еміграцію, щоб боротись за академічну свободу для української науки — повпроваджували „дипломатів” ворожого режиму в американські і канадійські університети. Ці дипломати — агенти давали себе запрошувати до деяких українських установ і домів „патріотів” на приятні прийняття. Бувало, що навіть оплескувано у вільній Америці оди на честь Леніна й Кастра. Націоналкомунізм — неохвильовизм в Америці домагається визнання сучасної Малоросії як правного континуїтету

УНР. Під впливом таких діячів у Австралії вже спроваджують для українських шкіл советські підручники.

Успіхи цієї акції немаловажні. Антикомуністичний фронт послаблений, низка науковців перестала боронити Україну і її права перед академічним світом. Вони перестали навіть уживати своїх українських академічних титулів, а в наукових працях про Советський Союз почали називати поневолені Росією народи „меншостями”, щоб підкреслити, що національна проблема є внутрішньою справою Советської Росії, чим обезцінюють Резолюцію американського Конгресу про поневолені народи. Вершком цього було твердження в „Сучасності” (липень 1966), де І. Костецький заявив, що „визнає беззастережно двомовність” в Україні.

Ось до чого дожила політична еміграція: донька ката України Сталіна — Светлана втікла з СРСР у вільний світ, шукаючи Бога й волі, а деякі, радянофіли розвалюють собі голови поклонами у вільному світі перед Москвою і комунізмом... І Ленін знав цю породу наших зрадянців і їх оцінив ще за царату:

„Ніхто не винен в тому, що він народився рабом. Але раб, що не тільки цурається прагнень до своєї свободи, але виправдовує і прикрашує своє рабство — такий раб є холуй і хам, що викликає стихійне почуття обурення й огиди”...

Дуже галасливий табір радянофілів завдячує свої успіхи в еміграції почасти семантичним ошуканствам. В цій ділянці вони успішні ученики Москви. Дійшло вже до такого, що кожна людина, яка сміє боронити значення слова „українець”, заповіти Т. Шевченка, І. Франка чи Лесі Українки, негайно таврується зрадянцями як „екстреміст”, „реакціонер”, „фанатик”, „тоталітарист” — всі ці слівця перенесені з комуністичного словника та його лже-семантики. Слова „визволення”, „анти-комунізм”, „боротьба”, „проти-московська революція” у зміновіховському таборі української еміграції вже набрали згідливого ба й іронічного значення. Культ Шевченка й Франка, чи Лесі Українки і їх правдивих ідей стає „реакцією”. Тільки перелицьовані у Москві і перецензуrowані Шевченко — Франко — Леся Українка чи Олесь заслугують на „пошану” еміграції. Їхні ідеї і заповіді пробують заступити своєю балаканиною Коротичі, Драчі, Павлички...

Ці радянці (зміновіховці) витворили на зразок московських комуністів для одурманення еміграції й свою мову з протилежними значеннями. Про це можна укласти ці-

лий словничок: ілюзії — стали реалітетами, стремління до розбиття громади — змаганням до громадської єдності, спроба встановити диктатуру меншости — це демократія, і т. д., а значення „комуністичний полпентач” — ховається в термінах „прогресист”, „активіст” — і т. д.

І так ми вступили в „нову добу” еміграції, що її історики назвуть добою великої анархізації духа, коли частина еміграції явно вже відреклася дійсних ідей Шевченка — Франка — Лесі Українки й свідомо б'є поклони перед кривавою Москвою на позорище й посміховище всім народам, що шанують волю і народоправство. І б'ють вони ці поклони перед Москвою, кажучи, що це перед Києвом, в той сам час, як Москва генеральним наступом на українську мову, культуру й націю викреслює її з громади слов'янських рівноправних націй. Так Москва зі своїми Кочубеями — зрадянфілами вшановує у вільному світі півстоліття нашої державности...

Щоб цю добу зради і явище еміграційної лже-семантики оцінити, треба застановитися над тим з яких частин склався цей анти-Шевченківський, і анти-Франківський фронт сучасних москвофілів-зрадянців в Америці.

Перший складник цього фронту: старе галицьке й „карпаторуське” москвофільство, виплекане колись царатом щорічними „пособіями” сотків тисяч рублів. Тепер цю хронічну проказу відродила Москва, виплекала поміж еміграцією нео-Наумовичів, нео-Головацьких і нео-Духновичів.

Другий складник це частина нової еміграції з підсоветської України. Це постарілі, невилічимо бувши комсомольці й комуністи. Поміж цією еміграцією заховалися й старі малороси, що між собою розмовляють „на общепонятном” і випадком попали між українців. Вони дали нам „непередрішенців”, „федералістів”, і „східняків” та „Визвольну Раду” й партії Айзика Дон Левіна.

Третій складник це деякі професійні політики, що їх підтримують американські хлібодавці.

Ось так постала в Америці в нашій сучасній добі матеріялізму ця „спільнота інтересів”, що дала нам вже навіть поміж науковцями, зарозумілих ідеологів денационалізації під гаслами „інтернаціоналізму”, „дружби народів”, й „культурного обміну”. Вони є свідомими чи несвідомими носіями тієї московської Малоросії, що комуністичні агітатори звать „Радянською Україною”, та вимагають, щоб ми у вільному світі „мирно співжили” й підпорядку-

вались комуністичному імперіялізмові, що переводить загладу української мови, культури і нації.

Так, українці у вільному світі, зокрема в Америці, опинилися в фантастичній дійсності. Ми були свідками несамоовитих зустрічей та пописів словоблудія і лже-семантичної акробатики, як підстав для тих культобманів. Хто це ті „гості”, що приїжджають з „Радянської України”, хто вони ті „орденоносці”, і за що їх Москва вшанувала „орденами”? Чого вони приїздять? Чому й навіщо вони напрошувалися на відкриття пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні?

Уважно призадумаймося над тим, як московські комуністи оцінюють американських культобмінників.

У „Дніпрі” Борис Сергієнко все це, як на долоні, яснисько, авторитетно викладає у своїй статті „Боротьба не вщухає”:

„Розвідки роблять ставку лише на тих, хто ідейно й морально не стійкий, кому властиві кар'єризм, егоїзм, авантюризм, прихильність до пиття, розпусти, прагнення до наживи тощо. Агенти ворога із числа іноземців, що приїздять у нашу країну, під час зустрічі з радянськими громадянами, вишукують таких людоців, беруть їх на облік, відбирають їх адреси, номери телефонів та інші дані, доповідають все у розвідках. А тих, на кому зупинилась розвідка, згодом вивчають більш детально. Для вивчення використовуються і приїзди іноземців до нас і виїзди радянських людей за кордон і „дружне” листування і листування на ґрунті спільного захоплення філіятелиєю, джазом...”

Таких „культурних діячів” — фахівців розвідки висилає Москва до нас в Америку. Ці фахівці мають славні сторінки в Америці, їх дійсно варто прочитати: “The shameful years. 30 years of Soviet espionage in the USA”. December 1951 — видано Американським Конгресом, або James Burnham “The Web of Subversion”. Ого ж склад і цілі культобманців ясні, що на їх чоло Москва ставить або стероризованих наївняків, або дітваків, як принаду для еміграційної рибики... А самі американці лагодять таким „делегациям” культурних „діячів” і „дипломатам” зустрічі з суголосними „діячами і фахівцями”. Нашим нещастям є те, що ці суголосні діячі згуртували біля себе таке число москвофілів, наївняків та політичних дітваків, що становить для Москви цілий табір з найширшими можливостями для дальшого розкладу громадянства й політичного життя в Америці.

І в цій атмосфері зустрічей, заслинених сентиментальніс-

ттю, московські Сташинські накидають своїм жертвам „радянський” світогляд і семантику зради та виконують чоловіче завдання для Москви: нищення української політичної еміграції у вільному світі. Вони вже навіть диктують українській еміграції умови для „діялогу” й забороняють ставити всякі „дражливі питання” московським агентам про дійсний стан в Україні...

Чи вистачить у тверезій частині української суспільності у вільному світі сили волі, гарту й завзяття протистояти цій московській диверсії, щоб побороти створення „Малоросії” на еміграції та знівечити московські пляни для розвалу української самостійницької політичної еміграції?

Не сумніваюсь, що наша здорова громада глибоко відчуває, що революція в Советах незакінчена і, що наступна її дія назриває й прийде; вона знає, що московсько-комуністичний імпералізм з історично-філософської точки зору засуджений на загибель. Бо від жидівських, грецько-римських-християнських часів по сьогоднішній день європейська історія намагалася розв’язати тільки два питання: а) перше — це свобода людини, сумління, народу, нації, церкви; б) друге — як створити охорону цієї свободи якоюсь понаднаціональною організацією, як колишня Ліга Націй чи сучасні Об’єднані Нації, які на жаль зведені на нівець Москвою.

Тому та величезна більшість української політичної еміграції переконана, що її безкомпромісова боротьба за волю України наскрізь відповідає напрямові і законності історичного процесу, і що її патріотизм-націоналізм є національно й соціально визвольною силою дійсного людського поступу проти чорної реакції комуністичної Москви, що відновила для вдержання своєї імперії, методи Івана Грізного і його опричників.

Українці і всі поневолені Москвою народи повинні знати, що вони Москвою засуджені на смерть, що ціль Москви є „злиття мов і націй” і їх обмосковлювання для штучного створювання „советського” народу. Всі вони повинні знати, що московський комунізм є продовженням культурної, мовної програми старої російської Чорної Сотні й погромницького „Союза Рускаво Народа”.

Великий слов’янський мислитель Тома Масарик у своїх працях переконливо показав, що всі народи, великі й малі, разом з їх мовами й культурами, є природними органами — частинами людства, як його складові первні. Так Моск-

ва в дійсності нищить саму ідею вільного людства своїми народовбивствами.

На нашій сумлінню тяжить обов’язок продовжувати у вільному світі боротьбу, яку ми почали в Європі, за правдиву Україну і її зміст, як рівноправну вільну європейську націю, боротьбу, що наш нарід веде в окупованій Україні. Протиставмо московській брехні, що себе зве „правдою”, наукову правду і факти про сучасний стан України та про дійсну суть комуністичної імперії, що колись, як Росія славилася тюрмою народів, а тепер стала їх катівнею. Європейські імперіялізми навіть в Африці такої народовбивчої політики проти колоніальних народів не проявили, як це робить комуністична Москва супроти своїх колоній: народовбивство, стосоване до цілих народів, їх культуру і мов.

Московський християнський філософ Ніколай Бердяєв мав відвагу, у своїй праці про „Джерела московського комунізму” здерти машкару інтернаціоналізму з московського большевизму та ствердити, що він є третім здійсненням московського імперіялізму, по першій — за московського царства, та другій — за імперії Петра. Москва не стала „Третім Римом” християнства, як це легенда голосила, каже Бердяєв, але вона стала осередком месіанізму московського комунізму, що хоче підбити весь світ.

Сьогодні комуністична Москва, в півстоліття своєї кривавої влади може пишатися тим, що створила „перше пекло” антихриста для своїх колоніальних народів.

А що Москва створила для людини в Україні й на еміграції хай читач довідається з книжки Anatoli Granovsky:

“I WAS AN N.K.V.D. AGENT”.
The Devin-Adair Corp., N.Y. 1961.

До читачів:

Ціль московсько-комуністичних імперіялістів зрусифікувати неросійські народи т. зв. ССРСР, а „союзні республіки” звести до звичайних областей червоної Росії. Цій меті сприяють партійні й урядові апарати т. зв. „республік” включно з їх „академіями наук”, які є слухняними виконавцями русифікаційної політики Москви.

Україна і Білорусь є першими на черзі, як слов'янські країни, що їх намітили проковтнути червоно-московські шовіністи.

Перешкоджають темпові русифікації еміграції неросійських народів в не комуністичному світі й насамперед, найчисельніша з поміж них українська, що плекає українську національну культуру та всіма доступними засобами протестує проти русифікації українського народу під Советами — порушує це питання перед Об'єднаними Націями та урядовими й науковими чинниками Західнього Світу.

Щоб послабити одностайний фронт української еміграції в цьому питанні, Москва створила т. зв. комітет для „культурних зв'язків з українцями” за кордоном, який підпорядкований диверсійному відділові розвідки ССРСР — КГБ, що ставить собі за мету розбити цей фронт, або послабити його шляхом висиланих з УСССР через Москву, різних „культурних” місій „радянських українців”. Їх завданням є „доводити” емігрантам, що в УСССР „розквітає” українська культура, що ніякої русифікації немає, що УСССР є „суверенна держава” і т. п.

Частинно диверсія КГБ вдалася. Наслідком цього в українському еміграційному середовищі є „зміновіховщина”, „радянське філієство”, оборона доцільности „контактів” і „культобміну” з УСССР.

Опубліковані в брошурі матеріали всебічно наświetлюють згадані справи. Їх автором є проф. Р. Смаль-Стоцький, який на прохання Спілки Визволення України упорядкував частинно вже ним публіковані статті в українській пресі на цю тему та дав згоду видати їх окремою книжкою.

Вельмишановному Професорові висловлюємо за це найщирішу подяку!

Головна Управа СВУ

1. дол. (ЗСА — Канада)